

Hiện thực hóa cam kết bảo tồn, phát huy giá trị di sản

“**C**úng tôi cam kết sẽ tiếp tục chung sức, đồng lòng, thực hiện hiệu quả Chương trình hành động quốc gia bảo tồn, phát huy giá trị Di sản “Nghệ thuật Xòe Thái” nổi riêng và các di sản văn hóa nói chung theo phương châm “lấy người dân là trung tâm, là chủ thể của các hoạt động”, “biến di sản thành tài sản” phục vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của mỗi địa phương và của đất nước với các giải pháp cụ thể, vừa trước mắt vừa lâu dài để tạo sức sống mới cho di sản, để di sản mãi mãi trường tồn, ngày càng lan tỏa” - đó là phát biểu của đồng chí Đỗ Đức Duy - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng đoàn Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Yên Bái thay mặt Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc 4 tỉnh: Yên Bái, Sơn La, Lai Châu, Điện Biên cam kết tại Lễ đón nhận Bằng của UNESCO ghi danh “Nghệ thuật Xòe Thái” vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại diễn ra ngày 24/9/2022 tại thị xã Nghĩa Lộ.

Thể hiện quan điểm chung của địa phương, ông Lương Mạnh Hà - Phó Chủ tịch UBND thị xã Nghĩa Lộ ngay tại sự kiện đón nhận Bằng của UNESCO vinh danh “Nghệ thuật Xòe Thái” đã cho biết: “Thị xã sẽ tiếp tục thực hiện các giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị “Nghệ thuật Xòe Thái” có hiệu quả trong những năm qua như đưa vào dạy trong trường học, phát huy hơn nữa vai trò của các nghệ nhân trong công tác truyền dạy cho thế hệ trẻ, phát huy vai trò của các đội văn nghệ thôn, bản, tổ dân phố...”. Trong một khoảng thời gian chưa dài từ sau sự kiện quan trọng đó, Nghĩa Lộ đã

Màn trình diễn của xã Nghĩa Phúc tại Hội thi “Lung linh vòng xòe” lần thứ nhất năm 2023 do UBND thị xã Nghĩa Lộ tổ chức.

cho thấy quyết tâm, nỗ lực của thị xã nói riêng, của tỉnh Yên Bái nói chung đối với việc hiện thực hóa lời cam kết của người đứng đầu Đảng bộ tỉnh. Dịp nghỉ lễ 30-4 và 1-5 vừa qua, thị xã Nghĩa Lộ đã tổ chức Hội thi “Lung linh vòng xòe” lần thứ nhất năm 2023 là minh chứng sinh động, thuyết phục trong thực hiện nhiệm vụ này. Nội dung Hội thi là biểu diễn Nghệ thuật Xòe Thái trên cơ sở các điệu xòe cơ bản thông qua hình thức thi diễn nghệ thuật xòe với các động tác cơ bản, động tác nâng cao với các đội hình phù hợp bản chất của nghệ thuật xòe trên nền nhạc của dàn nhạc cụ biểu diễn trực tiếp hoặc nhạc thu âm sẵn trên diện tích sân 1.000 m². Tham gia Hội thi, mỗi xã, phường chọn cử 1 đội có số lượng tối đa không quá 100 người, tối thiểu không dưới 40 người; chương trình thi diễn tối đa không quá 20 phút, tối thiểu không dưới 10 phút.

Người tham gia là nghệ nhân, diễn viên văn nghệ quần chúng, cả nam và nữ, không giới hạn độ tuổi, cư trú tại các tổ dân phố, thôn, bản, người lao động đang công tác, học tập, sinh sống trên địa bàn thị xã, trong đó mỗi diễn viên, nghệ nhân chỉ được tham gia thi diễn cho 1 đơn vị.

Lần đầu tiên tổ chức nhưng Hội thi đã thu hút 973 nghệ nhân, diễn viên quần chúng đến từ 14 đội thi của 14 xã, phường; trong đó, xã Nghĩa An hơn 90 người, xã Thanh Lương tròn 100 người, đặc biệt xã Nghĩa Lộ có 80% dân số là người Kinh nhưng tất cả diễn viên đều say mê các điệu xòe. Chị Cao Thị Thư - Đội thi xã Nghĩa Lộ chia sẻ: “Đến với Hội thi này, tôi cùng cả đội mong muốn giữ gìn, phát huy giá trị đặc sắc cũng như đưa bản sắc văn hóa, nét đẹp của “Nghệ thuật Xòe Thái” tới mọi người, tới du khách trong và ngoài nước”. Hội thi là một không gian mở cho các đội thi

chủ động thể hiện sức sáng tạo về nội dung trên cơ sở các điệu xòe cơ bản, từ những điệu hình di chuyển khoa học đến dàn dựng bởi những con người tài hoa, giàu kinh nghiệm với những màn hòa tấu nhạc cụ hấp dẫn và diễn xuất thuần thực. Các đội thi đã trình diễn những vòng xòe được chuẩn bị công phu, tạo xúc động và để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng khán giả, nhân dân, du khách khi hòa chung cảm xúc. Chị Nguyễn Thúy Huyền - một du khách đến từ quận Nam Từ Liêm - thành phố Hà Nội hào hứng: “Tôi và bạn bè hết sức thích thú với các điệu xòe trong Hội thi. Chúng tôi thật sự thấy thêm yêu quý mùa xòe đặc sắc của đồng bào Thái Mường Lò - Nghĩa Lộ”. Đội thi phường Tân An đã xuất sắc giành giải Nhất Hội thi bằng điệu xòe uyển chuyển, tạo khối trình diễn nhịp nhàng và dàn dựng công phu. Ban Tổ chức đã trao 2 giải Nhì, 3 giải Ba, 8 giải Khuyến khích, 1 giải phụ cho các đội tham dự. Hội thi đã góp phần đưa Nghĩa Lộ trở thành địa phương đón lượng khách du lịch cao nhất tỉnh trong dịp lễ 30-4, 1-5 với 31.500 lượt người, chiếm 26% số lượt du khách của tỉnh Yên Bái.

Không chỉ là những điệu xòe, không chỉ là những giải thưởng, Hội thi “Lung linh vòng xòe” năm 2023 đã thể hiện và khẳng định quyết tâm mạnh mẽ của thị xã Nghĩa Lộ đối với công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản. Hơn thế nữa, hoạt động ý nghĩa này tiếp tục khơi dậy tình yêu, niềm tự hào và ý thức trách nhiệm của mỗi người dân Nghĩa Lộ nói riêng, mỗi người dân Yên Bái nói chung đối với “Nghệ thuật Xòe Thái”.

NGUYỄN THƠM

Xây dựng lực lượng tuyên truyền viên trẻ, đặc lực trong cộng đồng

Những năm qua, Phòng Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) thành phố Yên Bái đã đẩy mạnh triển khai tuyên truyền phòng, chống tác hại của thuốc lá, thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng trong môi trường học đường. Qua đó, góp phần thay đổi nhận thức của cán bộ, giáo viên, học sinh, ngăn ngừa hiệu quả khói thuốc trong toàn ngành giáo dục thành phố.

Xác định, truyền thông là giải pháp hữu hiệu hàng đầu để ngăn chặn thuốc lá xâm nhập học đường, giữ gìn môi trường sư phạm không khói thuốc, hàng năm, Phòng GD&ĐT thành phố Yên Bái đã chỉ đạo các cơ sở giáo dục trực thuộc đưa nội dung phòng, chống tác hại của thuốc lá vào kế hoạch năm học; đưa tiêu chí không hút thuốc lá tại nơi làm việc vào tiêu chuẩn thi đua của cán bộ, viên chức, người lao động toàn ngành. Bên cạnh đó, Phòng đã triển khai, hướng dẫn khai thác, sử dụng bộ tài liệu truyền thông, giáo dục phòng, chống tác hại của thuốc lá mới của Bộ GD&ĐT đã được mã hóa QR Code đến cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên, học sinh; chỉ đạo các nhà trường thực hiện môi trường cơ quan, trường học không khói thuốc lá; treo biển cấm hút thuốc tại các khu vực có quy định cấm; treo băng rôn, khẩu hiệu hưởng ứng với các nội dung về thực hiện Luật Phòng, chống tác hại của thuốc lá và trường học không khói thuốc; cử cán bộ phụ trách y tế trường học, giáo viên tham gia tập huấn các lớp về phòng, chống tác hại của thuốc lá, tư vấn cai nghiện thuốc lá tại cộng đồng. Đặc biệt, nhận thức được sự hấp dẫn, mới lạ của thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng đối với học sinh, Phòng GD&ĐT thành phố đã chỉ đạo các nhà trường tăng cường tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tác hại của thuốc lá đến học

sinh thông qua các hoạt động giáo dục, đào tạo chính khóa và ngoại khóa như: tổ chức ngoại khóa nâng cao nhận thức pháp luật về phòng, chống tác hại của thuốc lá; tuyên truyền lồng ghép trong các hoạt động sinh hoạt lớp, chào cờ đầu tuần, các chương trình phát thanh măng non, Zalo nhóm lớp; tích hợp tuyên truyền trong 1 số tiết dạy chủ đề sức khỏe... Em Nguyễn Thùy Linh - học sinh lớp 9A, Trường TH&THCS Tuy Lộc cho biết: “Các hoạt động tuyên truyền phòng, chống tác hại của thuốc lá, thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng của nhà trường đã cung cấp cho chúng em rất nhiều thông tin, kiến thức hữu ích. Em thấy thuốc lá có nhiều tác hại đến sức khỏe, không chỉ riêng người hút trực tiếp mà người xung quanh hít phải khói thuốc cũng chịu tác hại lớn. Thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng cũng có tác hại không kém thuốc lá thông thường, vẫn có chất nicotine như thuốc lá thật. Mà nicotine là một chất độc hại, gây nghiện cao. Vì vậy, khi hiểu rõ hơn về tác hại của thuốc lá, thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, khói thuốc khi hút thụ động, em sẽ chủ động phòng ngừa, hạn chế đến những nơi có người hút thuốc lá để tránh hít phải khói thuốc; tuyên truyền, vận động bạn bè, người thân phòng, chống tác hại của thuốc lá”. Từ đầu năm học 2022 - 2023 đến nay, 33 cơ sở giáo dục trực thuộc Phòng GD&ĐT thành phố đã tổ chức 329 buổi tuyên truyền phòng, chống tác hại của thuốc lá, thuốc lá điện tử, lồng ghép tuyên truyền trong các buổi sinh hoạt lớp tiết học tới gần 20.850 lượt học sinh và 100% cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên. Các hoạt động tuyên truyền phòng, chống tác hại của thuốc lá được triển khai đồng bộ, thường xuyên đã góp phần nâng cao nhận thức của đông đảo cán bộ, viên chức, giáo viên, người lao động, học sinh; giảm dần, từ bỏ

Một buổi ngoại khóa tuyên truyền phòng, chống tác hại của thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng tại Trường TH&THCS Hợp Minh, thành phố Yên Bái.

thói quen, nhu cầu hút thuốc lá, tạo bầu không khí trong lành, xây dựng trường học “sáng - xanh - sạch - đẹp”. Phó Trưởng phòng Phòng GD&ĐT thành phố Yên Bái Nguyễn Văn Hiệp khẳng định: “Đẩy mạnh truyền thông phòng, chống tác hại của thuốc lá ở trường học, cho học sinh - những chủ nhân tương lai của đất nước là một chiến lược giảm thiểu tác hại của thuốc lá lâu dài, hiệu quả, bền vững. Việc cung cấp kiến thức, tác hại của thuốc lá, thuốc lá điện tử giúp chủ động phòng ngừa, ngăn học sinh tiếp cận, hút thử và nghiện thuốc lá hiệu quả. Từ đó xây dựng nền lực lượng tuyên truyền viên trẻ, đặc lực trong cộng đồng, giảm thiểu tác hại của thuốc lá đối với sức khỏe, kinh tế”.

LÊ THƯƠNG